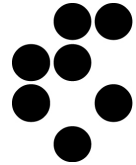

**Premierne stereoskopske (3D) projekcije
Stereoskopskega društva Ljubljana z gosti iz
Nizozemske
na Institutu Jožef Stefan, Ljubljana
sobota in nedelja, 3. in 4. januar 2009 ob 18.00 v
Veliki predavalnici Instituta**

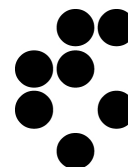

Program predstave v soboto 3. januarja 2009 ob 18h (vstop prost)

Prvi del		Drugi del
Jan Wolkers: "Rye and Hastings" (6 minut)		Jan Wolkers: "Ostia Antica" (13 minut)
Van Loon: "The Difference" (2 minuti)		Jan Wolkers: "Toodectootreedee" (4 minute)
Matija Vidmar: "Lepi vrh" (6 minut)		Tibor Gedei: "Srebrna žlička" (5 minut)
Jan Wolkers: "Hollavallagardur" (6 minut)		Jan Wolkers: "South Georgia" (9 minut)
de Raeve: "B & W" (5 minut)		Steketee: "Paddestoelen/Vivaldi" (2 minuti)
Franci Tajnik: "Sirija" (12 minut)		Peter Gedei: "Rusija" (4 minute)
Jan Wolkers: "Arlington" (5 minut)	Pavza (10 minut)	Jan Wolkers: "Latrabjarg 2007" (3 minute)
Jan Wolkers: "Highgate" (5 minut)		Ronald Schalekamp: "Sneeuw in Zwolle" (2 minuti)
Janez Guzelj: "Na jug - travnato zelena, kamnito siva, sinje modra dežela" (6 minut)		Damir Vrančič: "Gardaland" (6 minut)
Jan Wolkers: "Canal Grande" (6 minut)		Jan Wolkers: "HSS" (3 minute)
Jan Wolkers: "Strandhummeltjes" (2 minuti)		Van Loon: "Bloemenpolka" (3 minute)
Jan Wolkers: "Laber" (2 minuti)		

Premierne stereoskopske (3D) projekcije
Stereoskopskega društva Ljubljana z gosti iz
Nizozemske
na Institutu Jožef Stefan, Ljubljana
sobota in nedelja, 3. in 4. januar 2009 ob 18.00 v
Veliki predavalnici Instituta

Program predstave v nedeljo 4. januarja 2009 ob 18h (vstop prost)

Prvi del		Drugi del
Jan Wolkers: "Falklands Impressions" (6 minut)		Jan Wolkers: "Roma di Notte" (5 minut)
Jan Wolkers: "Maihaugen" (4 minute)		De Raeve: "The Colors of my Life" (6 minut)
Jan Wolkers: "Sermoneta" (3 minute)		Mitja Vidmar: "Spomini na Benetke" (12 minut)
Jan Wolkers: "USAF Museum Dayton" (13 minut)		Jan Wolkers: "ILA 2006 Impressions" (4 minute)
Franci Tajnik: "Jordanija" (15 minut)	Pavza (10 minut)	Steketee: "Tuin van Jos" (7 minut)
Jan Wolkers: "First Landing State Park" (5 minut)		Peter Gedei: "Ledena jama" (8 minut)
Zonneveld: "Bach-Zonneveld Digitaal" (4 minute)		Jan Wolkers: "Arlington (long)" (6 minut)
Milan Korbar: "Zabavna letala" (3 minute)		Matjaž Podjed: "Pariz" (7 minut)
Van Loon: "Biofireworks" (9 minut)		Damir Vrančič: "Zanimivi poizkusi" (4 minute)

STEREOSKOPIJA

Stereoskopija (stereofotografija ali 3D-fotografija), ki je tako stara kot fotografija sama, saj segajo njeni začetki v 40-ta leta 19. stoletja, in ima v našem času le skromno vlogo na področju fotografije, je edina fotografska tehnika, ki ustreza naravnemu načinu gledanja z obema očesoma - zaznavanju prostora. Je najlepša oblika fotografije, saj lahko angažirani fotograf z njeno pomočjo zajame tako enostavno, kot tudi zelo učinkovito metodo predstavitve: 3D - ali prostorsko sliko. Ljubiteljsko je stereofotografija omejena le na ožji krog poznavalcev, trdno pa je zasidrana v tehniki in znanosti. Ni primerna niti za tiste, ki samo pritiskajo na sprožilec fotoaparata, niti za fotografe, ki bi radi posneli "moderne" umetnike. Grobozrnate, zmazane in neostre slike v stereofotografiji iz očesno-psiholoških vzrokov ne sme biti. Umetniške ambicije morajo v 3D-fotografiji drugače zaživeti in se udejaniti. Določena čvrsta pravila, ki presegajo čisto fotografijo morajo biti v stereofotografiji tako ali drugače izpolnjena preden stereofotografija nastane. Še posebej zato, ker naj bo slika po možnosti brez napak, ki ovirajo njeno gledanje.

Kaj razumemo pod pojmom stereoskopija?

Iz "stereofonije" poznamo "prostorsko poslušanje". "Stereoskopija" pa pomeni "prostorsko gledanje". Svet okoli nas opazujemo z dvema očesoma. Levo oko gleda malo z leve, desno oko pa malo z desne v smer gledanja. Zaradi tako nastale majhne spremembe v perspektivi, nastajajo razlike med slikama levega in desnega očesa, ki ju možgani združijo v zaznavanje globine prostora. Če pogledate npr. v drevesno krono z enim očesom, težko razločite v množici listov, kateri list je spredaj in kateri zadaj. Čim pa odprete še drugo oko, se pojavi zaznavanje prostorske globine. V stereo - oziroma 3D-fotografiji posredujemo z diapozitivi, digitalno projekcijo ali slikami na papirju pravi vtis globine prostora.

Snemanje stereoskopskih slik

Za stereofotografijo potrebujemo torej dve (delni) sliki, imenovani tudi polsliki, po eno za vsako oko. Najlažje naredimo te posnetke s fotografsko 3D-kamero (fotoaparatom z dvema objektivoma v razdalji oči). Za začetne poizkuse zadostujeta dve enaki kameri, nameščeni druga poleg druge (ponavadi pokončno, da razdalja med objektivoma ne preseže razdalje med očmi, nikakor pa ne nad 100 mm) ali rahlo zamaknjene druga za drugo (da je razdalja-med objektivoma baza - čim bližja razdalji med očmi) in jih hkrati sprožimo ali pa uporabimo eno kamero na drsniku, ki omogoča premaknitev kamere horizontalno za cca 65 mm in fotografiramo delni sliki eno za drugo. Pri postopku s premikanjem kamere lahko posnamemo samo motive, v katerih se nič ne premika (tudi ne n.pr. oblaki).

Upoštevati moramo nekaj pomembnih osnovnih pravil

- Najbližja točka (najbližje ležeči objekt) v motivu ne sme biti bližje kot 2,5 - 3m, oziroma mora biti oddaljena za najmanj 50-kratno razdaljo med objektivoma, če je motiv razčlenjen pa za 30-kratno.
- Podrobnosti, ki oblikujejo globino se morajo nahajati v razdalji cca. 5 - 15 m.
- Paziti je treba, da globinska ostrina zajame ves posnetek, zaradi česar moramo ustrezno zapreti zaslonko (izjeme seveda tudi tu potrjujejo pravilo).
- Med levo in desno polsliko ne sme biti napak v višini ali nagibov. Libela, ki jo natakne na fotoaparatom nam je pri tem lahko v veliko pomoč.
- Če fotografiramo tako, da premikamo kamero, se umetni svetlobni vir ne sme premikati.

Koliko opazujemo stereoskopske slike?

Da lahko opazujemo stereoskopske posnetke, moramo posredovati levo polsliko levemu očesu, desno pa desnemu, To lahko storimo na več načinov:

- Združimo dva diavizorja in gledamo sliko na diapozitivih kot v daljnogledu
- Za slike na papirju, Če niso večje od 65 x 65 mm, postavimo oči vzporedno, tako da gleda vsako oko svojo polsliko. Če so slike večje potrebujemo za opazovanje posebne vizorje.
- Diapozitive ali slike iz dveh digitalnih projektorjev projiciramo skozi pravokotno postavljena polarizacijska filtra na metalizirano platno, ki ne depolarizira svetlobe in slike opazujemo s pomočjo očal z enako postavljenima filtroma.

V Sloveniji goji ljubiteljsko stereoskopijo Stereoskopsko društvo Ljubljana s sedežem na Marice Kovačeve 7 v Ljubljani. Vsakdo, ki bi se želel ukvarjati s stereoskopijo je dobrodošel v Društvu. Stereoskopsko društvo Ljubljana ima sestanke vsak prvi ponedeljek v mesecu ob 18:30 uri v Institutu Jožef Stefan na Jamovi cesti 39 (Odsek E2, Stavba J, 2. nadstropje; telefon: 01/4773-732, 040/800-799). Društvo je tudi včlanjeno v ISU (International Stereoscopic Union) - mednarodno stereoskopsko zvezo, ki ima svoje kongrese vsaki dve leti in združuje vse nacionalne zveze in društva, ki jih imajo praktično vse države sveta (samo nemška DGS združuje 16 klubov in ima letne kongrese).